МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ З ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Галузі знань: І «Охорона здоров’я та соціальне забезпечення»

Складник освіти: післядипломна освіта

Спеціальність: І 8 Фармація

Професійна кваліфікація: фармацевт

Попередня освіта: фармацевт

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ ЗДМФУ
Голова Вченої ради
_____ / проф. Юрій КОЛЕСНИК
(протокол № 5 від « 24 » грудня 2024 р)
Програма підготовки вводиться в дію з 25.12.2025 р.
_____ / проф. Юрій КОЛЕСНИК
(наказ № 447 від « 25 » грудня 2024 р

Запоріжжя 2024

ПЕРЕДМОВА

Програму підготовки циклу з підвищення кваліфікації спеціальності І8 «Фармація», освітня програма «Фармація» за професійною кваліфікацією фармацевт, складено робочою групою, відповідно до Наказу МОЗ України від 25.07.2023 р. № 1347 «Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників» (із змінами) від 14 липня 2021 р. № 725, Наказу МОЗ України від 22.07.1996 р. № 166 «Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку лікарів та фармацевтів (провізорів)» (із змінами), Наказ МОЗ України від 22.02.2019 р. № 446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів» (із змінами).

Затверджено рішенням Вченої ради Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, протокол № 5 від 24.12.2024 р. Введено в дію Наказом ректора Університету № 447 від 25.12.2024 р.

Керівник робочої групи:

Білай І.М. - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри клінічної фармації, фармакотерапії, фармакогнозії та фармацевтичної хімії Запорізького державного медичного університету;

Робоча група:

1. **Бушуєва І.**В. доктор фармацевтичних наук, професор, завідувач кафедри управління і економіки фармації та фармацевтичної технології Запорізького державного медичного університету
2. **Мазулін О.В**. доктор фармацевтичних наук, професор кафедри клінічної фармації, фармакотерапії, фармакогнозії та фармацевтичної хімії Запорізького державного медичного університету
3. **Михайлюк Є.О.** кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри клінічної фармації, фармакотерапії, фармакогнозії та фармацевтичної хімії Запорізького державного медичного університету

25.07.2023 № 1347 «Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями» (із змінами)

Рецензії-відгуки:

Ткаченко Наталя Олександрівна доктор фармацевтичних наук, доцент, завідувач кафедри управління і економіки фармації Запорізького державного медичного університету

Крайдашенко Олег Вікторович доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри клінічної фармакології, фармації, фармакотерапії і косметології Запорізького державного медичного університету

І. ВСТУП

1. Післядипломна освіта: основним завданням циклів спеціалізації, є отримання та удосконалення професійних знань і навичок шляхом оновлення наявних та отримання нових теоретичних і практичних знань, необхідністю освоєння сучасних та нових методів вирішення професійних завдань, формування і закріплення на практиці професійних знань, умінь і навичок, отриманих в результаті теоретичної підготовки, необхідністю вивчення світового досвіду тощо.

2. Попередня освіта перелік освітніх програм: фармацевти, які не працюівали більше трьох років за цією спеціальністю (за наказом МОЗ України від 25.07.2023 № 1347 «Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями» (із змінами).

3. Програма підготовки з підвищення кваліфікації за спеціальністю І8 «Фармація», – освітня програма «Фармація» – проходження циклу підвищення кваліфікації за професійною кваліфікацією фармацевт проводиться за програмою підготовки затвердженою Вченою радою ЗДМФУ, та розробленими на їх основі робочими програмами та навчальними планами затвердженими на Вченій раді Навчально-наукового інституту післядипломної освіти.

4. Слухачі, які виконали навчальний план та програму циклу підвищення кваліфікації, підлягають атестації на визначення рівня знань та практичних навичок з присвоєнням професійної кваліфікації фармацевт.

ІІ. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

Галузь знань	І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
Спеціальність	І 8 Фармація
Складник освіти	післядипломна освіта
Кваліфікація	фармацевт
Передумови вступу	Фармацевти, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю
Форма проходження підвищення кваліфікації	Очна та/або дистанційна участь в режимі реального часу.
Мова (и)	Українська
Академічні права фармацевта	Робота на посадах фармацевта у фармацевтичних закладах та закладах охорони здоров'я. Безперервний професійний розвиток, цикли тематичного удосконалення.
Моніторинг та оцінювання	Наказ МОЗ України від 22.02.2019 р. № 446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів», Наказ МОЗ України від 22.07.1996 р. № 166 «Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку лікарів та фармацевтів (провізорів)» (із змінами)
Обсяг програми	Тривалість підготовки: - 2 місяці (312 годин/ 10,4 ЄКТС), відповідно до Наказу МОЗ України від 25.07.2023 № 1347 «Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями» (із змінами).

ІІІ. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Інтегральна компетентність	Здатність розв`язувати типові та складні спеціалізовані задачі, критично аналізувати та вирішувати практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності, інтегрувати знання, формулювати судження на основі недостатньої або обмеженої інформації; чітко і недвозначно доносити свої знання, висновки та їх обґрунтування до професійної та непрофесійної аудиторії.
Загальні компетентності	**ЗК 1.** Здатність до забезпечення населення й закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та медичними виробами. Надання фармацевтичної допомоги. **ЗК 2.** Здатність до використання комунікативних навичок спілкування, фундаментальних принципів фармацевтичної етики та деонтології відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України й настанов ВООЗ..
Професійні компетентності	**ПК. 1.** Здатність до визначеня переваг та недоліків лікарських засобів різних фармакологічних груп з урахуванням їх хімічних, фізико-хімічних, біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних, фармакоекономічних особливостей. Забезпечує належну фармацевтичну опіку хворих під час відпуску безрецептурних і рецептурних ліків відповідно до нозологій та з урахуванням особливих категорій хворих і протоколів фармацевта.
	ПК. 2. Здатність здійснювати впровадженні і функціонуванні системи управління якістю в закладах охорони здоров'я згідно із чинним законодавством. Прогнозує та визначає вплив факторів навколишнього середовища на якість лікарських засобів та споживчі характеристики супутніх товарів під час їх зберігання.
	ПК. 3. Здатність організовувати та здійснювати діяльність з виробництва (виготовлення) екстемпоральних ліків, гомеопатичних та косметичних засобів, зокрема, які вимагають специфічного способу застосування з урахуванням біофармацевтичних аспектів, відповідно до правил Належних практик.

	ПК. 4. Здатність здійснювати контроль якості лікарських засобів відповідно до вимог законодавства, запобігає розповсюдженню фальсифікованих ліків; бере участь у розробці методик контролю якості лікарських засобів з використанням фізичних, хімічних, фізико-хімічних, біологічних, мікробіологічних, фармакотехнологічних та органолептичних методів контролю.
	ПК. 5. Здатність проводити моніторинг ефективності та безпеки застосування лікарських засобів. Визначає ризики можливої взаємодії ліків при їх змішуванні. Обирає раціональну технологію та виготовляє препарати в різних лікарських формах за рецептами лікарів і замовленнями закладів охорони здоров'я. Проводить санітарно-просвітницьку роботу у фаховій діяльності.
	ПК. 6. Здатність до надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах. Керує роботою середнього фармацевтичного персоналу; здійснює професійну діяльність, використовуючи сучасні інформаційні технології; постійно удосконалює свій професійний рівень.

За результатами опанування програми з підвищення кваліфікації за професійною кваліфікацією фармацевт досягає наступних програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання	
	ПРН 1. Дотримуватися законодавства про охорону здоров'я та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність органів управління й закладів охорони здоров'я та організацію фармацевтичної діяльності;.
	ПРН 2. Планувати, реалізовувати фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України й настанов ВООЗ.
	ПРН 3. Здійснювати технологічний процес виробництва (виготовлення) лікарських засобів і його вплив на їх біофармацевтичні властивості.
	ПРН 4. Стратегічно планувати, організовувати та реалізовувати організаційно-управлінські заходи щодо забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та іншими товарами

	аптечного асортименту. Забезпечувати отримання, зберігання, реалізацію, відпуск лікарських засобів та виробів медичного призначення в умовах сучасної господарської діяльності аптеки. Організувати знешкодження та утилізацію неякісних лікарських засобів.
	ПРН 5. Аналізувати соціально-економічні процеси в системи охорони здоров'я в Україні, враховувати отримані дані для фармацевтичного забезпечення населення; прогнозувати та розраховувати основні економічні показники діяльності фармацевтичних закладів, формувати усі види цін на лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту, визначати ефективність та доступність фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації ліків.
	ПРН 6. Забезпечувати конкурентоспроможність та ефективний розвиток фармацевтичних закладів за елементами маркетингу. Дотримуватися норм законодавства щодо просування та реклами лікарських засобів.
	ПРН 7. Надавати консультативну допомогу для своєчасного виявлення і лікування захворювань, фармацевтичну опіку при відпуску виробів медичного призначення та лікарських засобів з метою забезпечення їх раціонального застосування з урахуванням хімічних, фізико-хімічних, біофармацевтичних, фармакокінетичних та фармакодинамічних властивостей, індивідуальних особливостей відвідувача аптеки, даних клінічної ефективності, безпеки і результатів фармакоекономічного аналізу. Оцінювати та встановлювати прояви побічних реакцій та/або відсутності ефективності лікарських засобів у споживачів лікарських засобів, надавати отриману інформацію до державного органу фармаконагляду.
	ПРН 8. Обирати раціональну технологію та здійснювати виготовлення лікарських засобів в умовах аптеки, обґрунтовувати технологію та організовувати виробництво лікарських засобів на фармацевтичних підприємствах та оформлювати

	технологічну документацію щодо виробництва лікарських засобів на фармацевтичних підприємствах. Визначати та критично оцінювати фармако-технологічні та біофармацевтичні фактори, які впливають на ефективність, безпеку та якість лікарських засобів.
	ПРН 9. Організовувати та здійснювати усі види контролю якості лікарських засобів, лікарської рослинної сировини, гомеопатичних лікарських засобів, косметичних засобів, дієтичних добавок, харчових продуктів, аналізувати сертифікати якості серії лікарського засобу та сертифікати аналізу враховуючи вимоги чинних нормативних документів. Аналізувати та вміти використовувати специфікації та методики контролю якості відповідно до вимог чинної Державної фармакопеї України. Забезпечувати якість лікарських засобів та споживчі характеристики інших товарів аптечного асортименту під час їх зберігання та транспортування.
	ПРН 10. Забезпечувати населення, заклади охорони здоров'я, військовослужбовців та лікувальні заклади Збройних Сил України, етапи медичної евакуації медичним майном в умовах надзвичайного стану. Надавати домедичну допомогу хворим при невідкладних станах та постраждалим у екстремальних ситуаціях.

Матриця забезпечення професійних компетентностей циклу підвищення кваліфікації програмним результатам навчання

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10
ЗК 1	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ЗК 2	*	*	*			*	*			*
ПК 1		*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПК 2	*	*			*	*	*	*		
ПК 3		*						*	*	*
ПК 4		*		*				*	*	*
ПК 5	*	*		*	*	*				
ПК 6	*	*	*				*			

IV. Перелік компонентів програми підготовки циклу підвищення кваліфікації за професійною кваліфікацією фармацевт:

2 місяці (312 годин / 10,4 кредитів ЄКТС):

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів/годин	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти:			
ОК 1	Управління та економіка фармації	2/60	залік
ОК 2	Клінічна фармація	2,3/70	залік
ОК 3	Якість, стандартизація та сертифікація ліків	1/30	залік
ОК 4	Фармацевтична технологія	2/60	залік
ОК 5	Особливості забезпечення якості і стандартизації ЛЗ і біологічно активних харчових добавок рослинного походження	1/30	залік
ОК 6	Фармація при надзвичайних станах	1/30	
ОК 7	Медичне право України	0,27/8	залік
ОК 8	Соціально – комунікативна взаємодія у фармації	0,27/8	залік
ОК 9	Проблеми лікування та профілактики сучасних інфекційних захворюівань	0,27/8	залік
Атестація		**0,27/8**	**іспит**
Разом		**10,4/312**	

V. Структурно-логічна схема

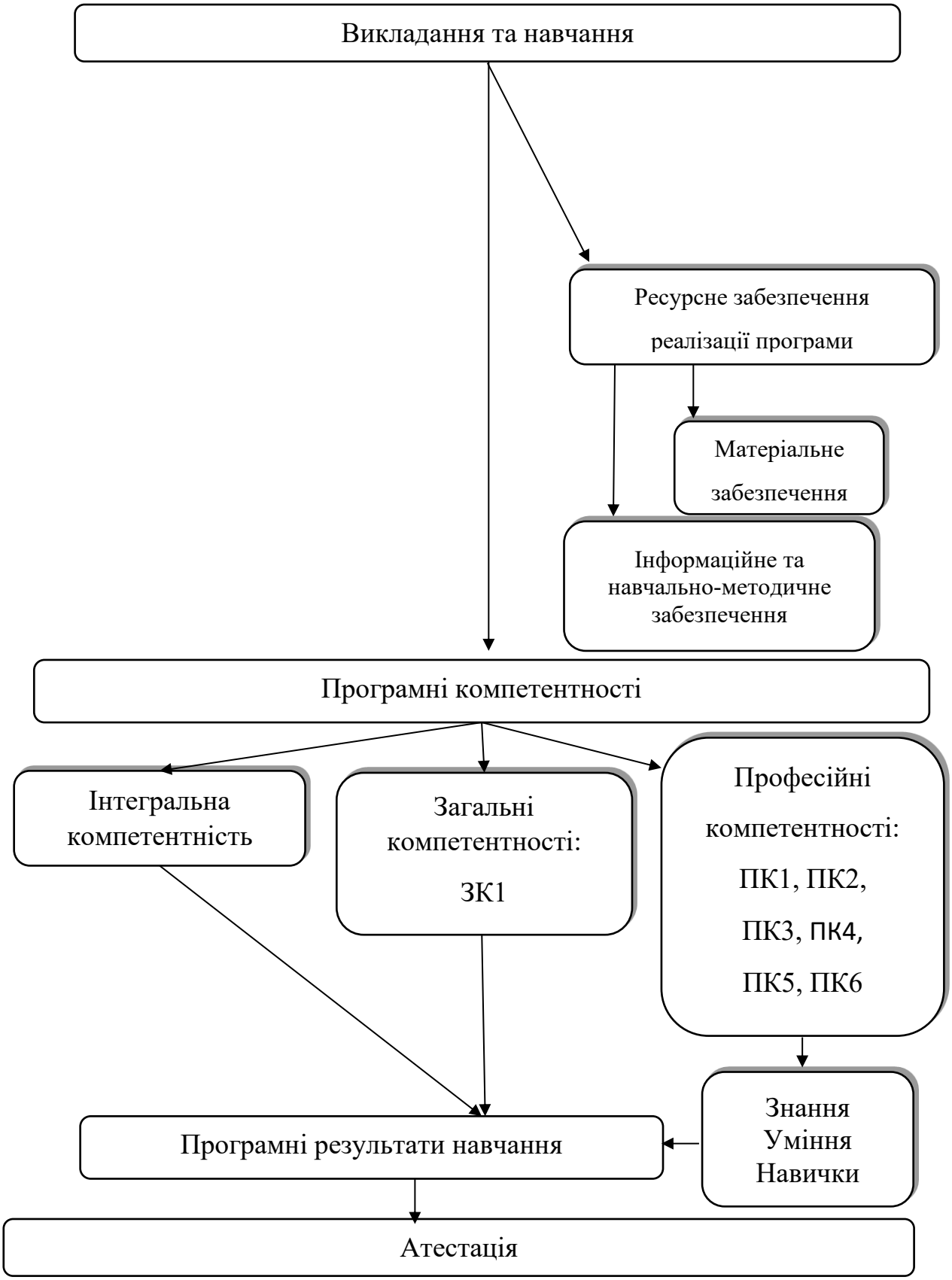

VI. Атестація

Види контролю: поточний, підсумковий, самоконтроль, атестація.

Атестація на визначення знань та практичних навичок з присвоєнням професійної кваліфікації фармацевта підлягають особи, що пройшли цикли підвищення кваліфікації. Склад атестаційної комісії, яка проводить атестацію на визначення знань та практичних навичок з присвоєнням або підтвердженням професійної кваліфікації фармацевт формується закладом вищої (післядипломної) освіти.

До атестації для визначення знань та практичних навичок, допускаються слухачі які повністю виконали програму підготовки. Допуск до проведення атестації для визначення знань та практичних навичок оформлюється наказом ректора закладу вищої освіти.

Атестація слухачів включає:

- іспит з оволодіння практичними навичками;
- співбесіда.

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 5-ти бальною (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 1–2 – «незадовільно») і вербальною («зараховано», «не зараховано») системами.

За результатами атестації присвоюється кваліфікація фармацевт. Атестаційна комісія ухвалює одне з рішень: присвоїти кваліфікацію або відмовити в її присвоєнні. За результатами позитивної атестації на підставі рішення атестаційної комісії фармацевтам, видається сертифікат встановленого зразка.

VII. ЛІТЕРАТУРА

1. Аптечна технологія ліків : підручник для студ. фарм. ф-тів ВМНЗ України III – IV рівнів акредитації / О.І. Тихонов, Т.Г. Ярних ; за ред. О.І. Тихонова. – Вид. 4-те, випр. та допов. – Вінниця : Нова Книга, 2016. – 536 с.
2. Берест Г.Г. Якість, стандартизація та сертифікація ліків: навчальний посібник для слухачів передатестаційного циклу удосконалення кваліфікації спеціалізації «Організація та управління фармацією». / Г. Г. Берест, Є. С. Пругло // . – Запоріжжя: ЗДМУ. – 2022. – 85 с.
3. Білай І.М. Принципи комбінування лікарських засобів в фармакотерапії: навчальний посібник для фармацевтів-інтернів зі спеціальності «Фармація» / І. М. Білай, Є. О. Михайлюк. – Запоріжжя: ЗДМУ. – 2022. – 78 с.
4. Білай І.М. Основи фармакодинаміки та фаракокінетики у клінічній фармації: навчальний посібник для фармацевтів-інтернів зі спеціальності «Загальна фармація» / І. М. Білай. – Запоріжжя: ЗДМУ. – 2022. – 86 с.
5. Геріатрична фармакологія : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. МОЗ України / І. С. Чекман [та ін.] ; за ред. І. С. Чекмана ; МОЗ України, Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця, Запоріз. держ. мед. ун-т. - Запоріжжя ; Київ : ЗДМУ, 2016. – 176 с.
6. Державна Фармакопея України / Держ. п-во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид. – Доповнення 1. - Х. : Держ. п-во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2016. – 360 с.
7. Державна Фармакопея України / Держ. п-во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид. – Доповнення 2. - Х. : Держ. п-во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2018. – 336 с.
8. Державна фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид. – Доповнення 3. – Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2018. – 416 с.
9. Державна Фармакопея України : в 3 т. / Держ. п-во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид. – Х. : Держ. п-во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2015. – Т. 1. – 1128 с.
10. Державна Фармакопея України : в 3 т. / Держ. п-во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид. – Х. : Держ. п-во „Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів”, 2014. – Т. 2. – 724 с.
11. Державна Фармакопея України : в 3 т. / Держ. п-во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид. – Х. : Держ. п-во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2014. – Т. 3. – 732 с.

12. Діагностика та невідкладна медична допомога в клініці внутрішньої медицини / За ред. проф. М. С. Регеди і проф. Я.-Р. М. Федоріва. – Львів: Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького. - 2013. – 237 с.
13. Етичний кодекс фармацевтичних працівників України. URL: https://www.apteka.ua/article/126803
14. Зарічна Т.П. Елементи практичної психології: навч.-метод. посіб. для семінар. занять та самостійної роботи для провізорів-інтернів та викладачів зі спеціальності «Загальна фармація» / Т. П. Зарічна, Т. С. Райкова. Запоріжжя : ЗДМУ, 2016. 72 с.
15. Керівництво з організації постачання медичною технікою та майном ЗС України у мирний час / за ред. Галана О.В., Гульпи В.С., Шматенко О.П. – К.: УВМА, 2016. – 48 с.
16. Комплектно-табельне оснащення медичної служби військових частин: Навчальний посібник /О.П. Шматенко, Т.В. Приходько, О.П.Ніколайчук. – К.: УВМА, 2015. – 66 с.
17. Лікарська взаємодія та безпека ліків : навч. посіб. / Л. Л. Давтян [та ін.] ; за заг. ред. Л. Л. Давтян [та ін.]. – К. : Блудчий М. І., 2011. – 744 с.
18. Нормативно-правова база з бухгалтерского обліку медичного майна в ЗС України. (Наказ МО України № 905 від 19.12.2014).
19. Організація постачання медичним майном за територіальним принципом (наказ МО України від 16.11.2016 № 608).
20. Особливості професійного спілкування фахівців фармації: посібник реком. для провізорів-інтернів за спец. «Загальна фармація» та «Клінічна фармація» / Л.Г. Кайдалова, Н.В. Альохіна, Н.В. Шварп, Л.В. Пляка – Х. : НФаУ, 2013 – 82 с.
21. Положення про військовий мобільний госпіталь (багатопрофільний, на 100 ліжок). Затверджене наказом Директора ВМД МОУ № 7 від 14.03.2016 р.
22. Посилкіна, О. В. Управління персоналом : навч. посіб. для студентів вищ. мед. та фарм. навч. закладів / О. В. Посилкіна, Ю. С. Братішко, Г. В. Кубасова – Х. : Вид-во НФаУ, 2015. – 517 с.
23. Правові основи фармацевтичної діяльності : навч. посіб. / В. Д. Берназ, Г. П. Пекліна, А. Пахлеванзаде та ін. ; за ред. В. Д. Берназа ; Міжнародний гуманітарний університет. – Одеса : Гельветика, 2014. – 399 с.
24. Проект наказу Міністерства оборони України «Про затвердження Порядку постачання медичного майна Збройним Силам України в мирний час» від 11.05.2017 р. № 261.
25. Промислова технологія лікарських засобів: базовий підручник для студ. вищ. навч. фармац. закладу (фармац. ф-тів) / Є. В. Гладух, О. А. Рубан, І. В. Сайко [та ін.]. – Х.: НФаУ: Оригінал, 2016. – 632 с.

26. Психологія і деонтологія у фармації : навчальний посібник / О.П. Шматенко, Н.В. Гончаренко, І.Ф. Гончаренко/ за аг. ред. професора О.П. Шматенка. К.: «МП Леся», 2014. 132с.
27. Психологія спілкування: навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н. В. Альохіна, В. С. Шаповалова. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Х. : НФаУ, 2018. – 140 с.
28. Сучасні аспекти фармацевтичного маркетингу: Навч. посібник для провізорів-інтернів/ І.М. Білай, Т.С. Райкова, І.В. Бушуєва та інші. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2016. – 245 с.
29. Технічні засоби для розгортання етапів медичної евакуації : навчальний посібник / за редакцією професора О.П. Шматенка. Київ : «Видавництво Людмила», 2020. 390 с.
30. Технологія ліків промислового виробництва: підруч. для студ. вищ. навч. закл. : в 2-х ч. / В. І. Чуєшов, Є. В. Гладух, І. В. Сайко та ін. – 2-е вид., перероб. і доп. – Х.: НФаУ; Оригінал, 2012. – Ч. 1. - 694 с.
31. Технологія ліків промислового виробництва: підруч. для студ. вищ. навч. закл. : в 2-х ч. / В. І. Чуєшов, Є. В. Гладух, І. В. Сайко та ін. – 2-е вид., перероб. і доп. – Х.: НФаУ; Оригінал, 2013. – Ч. 2. - 638 с.
32. Тимчасова настанова з медичної евакуації поранених і хворих у Збройних Силах України на особливий період (наказ Начальника ГШ ЗС України від 02.03.2016 р. № 90)
33. Тимчасове Керівництво з обліку військового майна у ЗС України, затвердженим наказом МО України № 690 від 24.12.10
34. Фармацевтична опіка [текст] : практичний посібник / І. Зупанець, В. Черних, С. Попов та ін.; [за ред. І. Зупанця та В. Черниха]. – Київ: Фармацевт Практик, 2018. – 232 с.
35. Фармацевтична опіка: навч. посіб. для студ. фарм. навч. закл. і фармац. ф-тів вищ. мед. закл. IV рівня акредитації спец. "Клін. фармація" та інтернів-клінічних провізорів / О. С. Хухліна [та ін.] ; рец. В. Й. Мамчур [та ін.] ; МОЗ України. - 2-ге вид., допов. та випр. - Вінниця : Нова книга, 2014. – 520 с.
36. Фармацевтична хімія : підруч. для студ. вищ. фармац. навч. закл. і фармац. ф-тів вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / П.О.Безуглий, І. С. Гриценко, І. В. Українець [та ін.]; за заг. ред. П. О. Безуглого. – Вид. 2-ге, випр., доопрац. – Вінниця : Нова книга, 2011. – 560 с.
37. Фармацевтичний аналіз : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / П. О. Безуглий, В. А. Георгіянц, І. С. Гриценко [та ін.] ; за заг. ред. В. А. Георгіянц. – Х. : НФаУ : Золоті сторінки, 2013. – 552 с.

Законодавчі, нормативні документи (можуть змінюватися)

1. Державний формуляр лікарських засобів.-10-й вип. /За ред. В.Т.Чумака, В.І.Мальцева, А.М.Морозова, В.Д.Парія, А.В.Степаненко [Електронний

ресурс] .- 80 Min /442 MB. — Наказ Міністерства охорони здоров'я України 10 . 05. 2018 № 868
2. Деякі питання державного контролю якості лікарських засобів : Постанова КМУ від 03 лютого 2010 року № 260. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/260-2010-п
3. Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення: Постанова Кабінету Міністрів України від25.03. 2009 р .№333[Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2009-п
4. Деякі питання ліцензування господарської діяльності з культивування рослин, включених до таблиці I переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, затвердженого Кабінетом Міністрів України, розроблення, виробництва, виготовлення, зберігання, перевезення, придбання, реалізації (відпуску), ввезення на територію України, вивезення з території України, використання, знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, включених до зазначеного переліку: Постанова Кабінету Міністрів України від 6 квітня 2016 р. № 282 – Електронний ресурс] – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/282-2016-п
5. Довідник Кваліфікаційних характеристик професій працівників (Витяг): Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство праці та соціальної політики України // Випуск № 78. – Охорона здоров'я.
6. Лікарські засоби. Належна виробнича практика [Електронний ресурс] : Настанова СТ-Н МОЗУ 42-4.0:2020. – Режим доступу: https://www.dls.gov.ua/wp-content/uploads/2020/05/%D0%9D%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%A1%D0%A2-%D0%9D-%D0%9C%D0%9E%D0%97%D0%A3-42-4.0_2020.pdf
7. Лікарські засоби. Належна практика зберігання [Електронний ресурс] : Настанова СТ-Н МОЗУ 42-5.1:2011. – Режим доступу: https://compendium.com.ua/uk/clinical-guidelines-uk/standartizatsiya-farmatsevtichnoyi-produktsiyi-tom-1/st-n-mozu-42-5-1-2011/
8. Належна аптечна практика: Стандарти якості аптечних послуг (Спільна настанова МФФ/ВООЗ з НАП) [Електронний ресурс] : Міжнародний документ від 01.01.2011. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/897_009
9. Національна стандартизація. Стандартизація та суміжні види діяльності. Словник термінів : ДСТУ 1.1:2015 (ISO/IEC Guide 2:2004, MOD). – Режим доступу: https://quality.nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/dstu_1_1_2015.pdf
10. Перелік закладів охорони здоров'я: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від28.10.2002 № 385 із змінами - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua

11. Положення про Міністерство охорони здоров'я України: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267 - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua
12. Положення про проведення іспитів на передатестаційних циклах: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 18 травня 1994 р. № 73 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua
13. Про затвердження Вимог до об'єктів і приміщень, призначених для здійснення діяльності з обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів та зберігання вилучених з незаконного обігу таких засобів і речовин: Наказ МВС України 29.01.2018 № 52. -[Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua
14. Про затвердження Державної стратегії реалізації державної політики забезпечення населення лікарськими засобами на період до 2025 року [Електронний ресурс]: Постанова КМУ від 05.12.2018 р. № 1022. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1022-2018-%D0%BF
15. Про затвердження Інструкції із санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства охорони здоров'я України №275 від 15.05.2006 р. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0642-06/conv
16. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібної торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів): Постанова КМУ від 30 листопада 2016 р. № 929 - [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929-2016-п
17. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібної торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів) : Постанова КМУ від від 30 листопада 2016 року № 929. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929-2016-%D0%BF
18. Про затвердження опису сигнального покажчика аптечного закладу та його структурного підрозділу: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 10.07.2017 №777 - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0922-17
19. Про затвердження Переліку лікарських засобів, дозволених до застосування в Україні, які відпускаються без рецептів з аптек та їх структурних підрозділів: Наказ МОЗ України 02.04.2018 № 599 [Електронний ресурс] Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0494-18
20. Про затвердження положення про Державну службу України з лікарських засобів та контролю за наркотиками: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 647. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua
21. Про затвердження Положення про Державну службу України з лікарських

засобів та контролю за наркотиками: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 647. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/647-2015-%D0%BF#Text
22. Про затвердження Положення про Міністерство охорони здоров'я України: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267 - [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-%D0%BF#Text
23. Про затвердження порядку встановлення заборони (тимчасової заборони), та поновлення обігу лікарських засобів на території України: Наказ Міністерства охорони здоров'я України 22.11.2011 № 809. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua
24. Про затвердження Порядку встановлення заборони (тимчасової заборони) та поновлення обігу лікарських засобів на території України [Електронний ресурс] : Наказ МОЗ України від 22 листопада 2011 року № 809. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0126-12#Text
25. Про затвердження Порядку контролю якості лікарських засобів під час оптової та роздрібної торгівлі [Електронний ресурс] : Наказ МОЗ України від 29 вересня 2014 року № 677. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1515-14
26. Про затвердження порядку придбання, перевезення, зберігання, відпуску, використання та знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у закладах охорони здоров'я: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 травня 2013 р. № 333. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua
27. Про затвердження Порядку проведення підтвердження відповідності умов виробництва лікарських засобів вимогам належної виробничої практики [Електронний ресурс] : Наказ МОЗ України № 1130 від 27.12.2012 р. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0133-13
28. Про затвердження Порядку проведення спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування планових та позапланових перевірок додержання органами ліцензування вимог законодавства у сфері ліцензування [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету міністрів України від 16.03.2016 р. № 182. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/182-2016-%D0%BF
29. Про затвердження Порядку сертифікації якості лікарських засобів для міжнародної торгівлі та підтвердження для активних фармацевтичних інгредієнтів, що експортуються: Наказ Міністерства охорони здоров'я України 07.12.2012 № 1008- [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2218-12
30. Про затвердження Правил виробництва (виготовлення) та контролю якості лікарських засобів в умовах аптеки: Наказ МОЗ України № 812 від 17.10.2012 [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.zakon.rada.gov.ua
31. Про затвердження Правил виробництва (виготовлення) та контролю якості лікарських засобів в аптеках : Наказ МОЗ України від 17 жовтня 2012 року

№ 812. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1846-12
32. Про затвердження правил утилізації та знищення лікарських засобів :Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 242 від 24.04.2015 - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua
33. Про затвердження Правил утилізації та знищення лікарських засобів: Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 242 від 24.04.2015 - [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0550-15#Text
34. Про лікарські засоби: Закон України від 4 квітня 1996 року № 123/96 ВР [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua
35. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/222-19
36. Про ліцензування господарської діяльності: Закон України від 02 березня 2015 р.№ 222 – VIII/ - [Електронний ресурс] –Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua
37. Про порядок відбору зразків продукції для визначення її якісних показників: Постанова Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2007 р. № 1280-[Електронний ресурс]–Режим доступу: http://www. zakon.rada.gov.ua
38. Про порядок здійснення державного контролю за якістю лікарських засобів, що ввозяться в Україну: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2005 р. № 902 із змінами - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua
39. Про порядок контролю якості лікарських засобів під час оптової та роздрібної торгівлі: Наказ МОЗ України 29 вересня 2014 року № 677 [Електронний ресурс].– Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua.
40. Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів: Наказ Міністерства охорони здоров'я України 16.09.2011 № 595- [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1159-11
41. Про стандартизацію [Електронний ресурс] : Закон України від 05.06.2014 № 1315-VII. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1315-18

Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

(офіційні сайти та інформаційні портали)

1. База даних «Tableetki.ua» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://tabletki.ua/uk/
2. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://rada.gov.ua/.
3. Газета «Щотижневик Аптека» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.apteka.ua/
4. Державний експертний центр ЛЗ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.dec.gov.ua/.
5. Державний реєстр лікарських засобів України [Електронний ресурс]. –

Режим доступу : www.drlz.com.ua.
6. Державний реєстр лікарських засобів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.drlz.com.ua/
7. Державний формуляр лікарських засобів. – Державний Експертний Центр Міністерства охорони здоров'я України [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://dec.gov.ua/materials/chinnij-vipusk-derzhavnogo-formulyara-likarskih-zasobiv/
8. Довідник лікарських засобів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.drlz.kiev.ua/
9. Журнал «Провізор» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.provisor.com.ua/
10. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/
11. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/
12. Кабінет Міністрів України (урядовий портал) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/.
13. Компендіум OnLine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://compendium.com.ua/
14. Міністерство економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.me.gov.ua/.
15. Національний перелік ОЛЗ (МОЗ України) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_naclist/.
16. Сайт Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками: https://www.dls.gov.ua/
17. Сайт Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.dls.gov.ua/
18. Сайт Міністерства охорони здоров’я України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/
19. Фармацевтична енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.pharmencyclopedia.com.ua